

ВИДОБУТОК БУРШТИНУ ТА ПОВ'ЯЗАННІ З НИМ ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ

*Мартинюк Марина Олександрівна, ст. гр. 22-3 гр.
Науковий керівник: викладач-методист Малимон С.С.
ВСП «Рівненський коледж» НУБіП України*

Бурштин або янтар – природна органічна сполука, щільна і в'язка (скам'яніла) викопна смола хвойних дерев, тьмяні, прозорі й напівпрозорі камінці. Використовується для виготовлення ювелірних прикрас, у парфумерії, народній медицині та електриці.

Склад: $C_{40}H_{64}O_4$ (або $C_{10}H_{16}O$).

Містить домішки сірки. Аморфний.

Густина 1,05-1,10.

Твердість 2-2,5

Колір жовтий, червоно-коричневий.

Блиск смоляний.

Температура плавлення 250–300 °С, легко згоряє.

Поки на сході країни триває війна, а у владних кабінетах імітуються реформи та боротьба з корупцією – у глибинці поліського краю розгортається екологічна катастрофа, зупинити яку може, хіба, що введення озброєних підрозділів Нацгвардії. І причиною цього є коштовний камінець.

«Сонячний камінь» – саме так в народі називають бурштин, широко відомий також під російською назвою «янтар».

Будучи за походженням скам'янілою смолою, він значно м'якший за дорогоцінне каміння неорганічного походження, але не поступається своєю красою. Тому бурштин широко використовується в ювелірній справі і мистецтві, для виготовлення найрізноманітніших прикрас, оздоблення картин, ікон тощо. Але витончена краса каменю має страшний зворотній бік.

Поклади бурштину в Україні знайдено на Поліссі – у Рівненській, Волинській та, віднедавна, Житомирській областях. Легальний видобуток каменю становить краплю в морі. Так, державне підприємство «Бурштин України» добуває 2-4 тонни каменю на рік, в той час як обсяг нелегального видобутку в Рівненській області становить, за деякими підрахунками, до 60 тонн. Але точної цифри, звісно, ніхто сказати не може.

Стрімко розвивається цей процес і в Житомирській області, у якій, імовірно, добувається вже близько 20% об'єму Рівненської. Бурштинова лихоманка – саме так можна назвати лихо, яке спіткало поліські ліси.

Ще три роки тому ці ліси і села були ідеалом тиші і гармонії. Здавалось, ніщо не може порушити лісову ідилію: це було прекрасне місце для відпочинку від гамірної столиці, від шуму машин і людей серед первісної природи. Було – і минулось...

Лісова дорога, побудована для лісовозів, стала справжнім «бурштиновим шляхом», що відкриває бракон'єрам легкий доступ до віддалених заболочених лісів.

Внаслідок постійного перебування такої кількості людей у лісі, він справляє жахливе враження: величезні площі витопані, страшно засмічені, купа дерев спиляна на дрова або бесідки/столи, ґрунтовки порозбивані. Але, звісно, все це разом узятє не може зрівнятись зі шкодою, яка відходить від самого добування бурштину.

На величезних площах ліс повністю знищений. Десятки гектарів перекопані і перемиті. Справа не обмежується ручною роботою: у болотах працює важка техніка – різноманітні бульдозери, а по лісовій дорозі час від часу сунуть «БелАЗи» з платформами для гусеничної техніки.

Ліс виглядає апокаліптично. Нажаль, з міркувань безпеки, найбільші за площею розробки зняти не було можливо, а менші, закинуті після розробок ділянки, виглядають так:

Великих ділянок дерев майже не лишилось, більшість їх була спиляна, аби не заважали, в тому числі й вікові сосни.

Для спрямування води в райони видобутку, у лісах і на болотах бульдозерами були прочищені старі меліоративні канали – подібної меліорації тутешні ліси не бачили з півстоліття. І це теж ніяк не є позитивом. Густі чагарі в місцях видобутку стоять на заваді копачам. Тому вони масово випалюють підлісок для своїх потреб. Добре, що справа обмежилась низовими пожежами, але в поліських сосняках вогонь легко може перекинутись на верхівки дерев, та і торф'яники тут на кожному кроці... Часто вітер доносить стійкий запах горілого лісу: чи то від горільників, чи то від численних таборових багать.

Незаконний видобуток бурштину призвів до того, що у Рівненській області за останні роки знищено родючий шар ґрунту на площі понад 150 га

землі, пошкоджено більше 400 га лісу, в Житомирській – пошкоджено майже 200 га земель лісогосподарського призначення.

Список використаної літератури:

1. <http://www.menr.gov.ua/press-center/news/123-news1/4046-ihnoruvannia-naslidkiv-nezakonnoho-vydobutku-burshtynu-mozhe-pryzvesty-do-ekolohichnoi-katastrofy-svitlana-kolomiets>
2. <http://life.ppravda.com.ua/society/2015/06/2/194898/>
3. <http://oda.zt.gov.ua/ekologichna-situacziya-na-misczyax-vidobutku-burshtinu.html>